

Personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service enligt LSS

Sysselsättning och inkomster

Personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service - Sysselsättning och inkomster

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Social statistik och analys
701 89 Örebro
010-479 40 00

Förfrågningar	Emma Snöilja +46 10 479 69 89 emma.snolilja@scb.se	Paula Kossack +46 10 479 60 05 paula.kossack@scb.se
---------------	--	---

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:
Källa: SCB, Personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service - Sysselsättning och inkomster Arbetsmarknad och funktionsnedsättning, 2023:3

URN:NBN:SE:SCB-2023-AM80BR2303_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Sammanfattning

I den här rapporten studeras de 25 600 personer i åldrarna 16–64 år som hade bostad med särskild service som insats enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) under år 2021. Andelen kvinnor i gruppen var 41 procent och andelen män var 59 procent. År 2021 hade 0,4 procent av befolkningen bostad med särskild service som insats enligt LSS. Det var 0,3 procent av kvinnorna och 0,5 procent av männen.

Åldersfördelningen bland personer i bostad med särskild service var ungefär densamma som i befolkningen som helhet. Inrikes födda var överrepresenterade jämfört med befolkningen i stort. En hög andel saknar uppgift om utbildningsnivå och många av dem kan antas ha gått i särskola. Den näst vanligaste utbildningsnivån är förgymnasial utbildning.

Enligt SCBs register över befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) hade de flesta som bodde i bostad med särskild service under 2021 arbetsmarknadsstatus ”sjuk” under november 2021. Det betyder att de inte haft något arbete, inte varit inskrivna på Arbetsförmedlingen och inte heller studerat den månaden. Andelen som klassificerades som sjuk var något högre bland kvinnor än bland män: 93 procent bland kvinnor och 90 procent bland män. I befolkningen i åldern 16–64 år var det 4 procent av kvinnorna och 3 procent av männen som klassificerades som sjuka.

Totalt var det 76 procent av alla kvinnor och 72 procent av alla män som bodde i bostad med särskild service under 2021 som också hade haft daglig verksamhet som insats enligt LSS under året. Det var vanligast med daglig verksamhet bland personer som hade arbetsmarknadsstatus sjuk i november 2021. I den gruppen hade 79 procent haft daglig verksamhet.

Personer i bostad med särskild service hade en lägre medianinkomst än befolkningen. Medianinkomsten under 2021 var 148 000 kr för kvinnor och 147 000 kr för män. Inkomstspridningen i gruppen var liten. Det fanns heller inga större skillnader mellan personer med olika bakgrund. I hela befolkningen i åldern 16–64 år var medianinkomsten 261 000 kronor bland kvinnor och 304 000 kronor bland män.

Ungefär 64 procent av inkomsten i gruppen personer i bostad med särskild service kom från sjuk- och aktivitetsersättning och 25 procent kom från bostadsstöd (främst bostadstillägg). För kvinnor kom en något högre andel från sjuk- och aktivitetsersättning samt bostadsstöd än för män. För män kom en något högre andel från löne- och företagarinkomst och från kapitalinkomster.

En jämförelse av 2021 med 2020 visar att gruppens sammansättning, sysselsättning och inkomster var ungefär desamma dessa två år.

Innehåll

Sammanfattning	2
Innehåll	3
Inledning	4
Uppdrag	4
Vilka ingår i studien	5
Disposition	6
Vilka har bostad med särskild service enligt LSS?	7
Sysselsättning	11
Arbetsmarknadsstatus	11
Daglig verksamhet	16
Inkomster	20
Inkomstnivå	20
Inkomststruktur	22
Kort om statistiken	28
Referenser	35
Disabled persons residing in housing with special services – labour market status and income	36
Summary	36

Inledning

Den här rapporten handlar om personer med funktionsnedsättning som har bostad som insats genom Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Rapporten fokuserar på gruppens sysselsättning och inkomster.

Uppdrag

SCB har i 2022 års regleringsbrev¹ fått i uppdrag att ta fram och publicera statistik om situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. Uppdraget ska redovisas senast den 28 april 2023. Syftet med statistiken är att ge en aktuell bild av situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning.

För att kunna redovisa statistik inom detta område genomför SCB undersökningen Situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning (SAPF). Undersökningen genomförs i anslutning till SCB:s Arbetskraftsundersökningar (AKU). I samband med AKU-intervjun ställs frågor om urvalspersonen har en funktionsnedsättning. Personer som uppger att de har en funktionsnedsättning får även en följdfråga om funktionsnedsättningen gör att deras arbetsförmåga är nedsatt. Eftersom samma personer även svarat på frågor i AKU som rör sysselsättning, arbetslöshet, om de arbetar heltid eller deltid osv., kan materialet användas för att ge en beskrivning av situationen på arbetsmarknaden för personer som har en funktionsnedsättning. Resultaten från undersökningen publiceras i en årlig rapport.²

Från och med år 2021 har AKU anpassats efter en ny EU-reglering. Det innebär att förändringar har gjorts i undersökningen. En av förändringarna är att enbart privata hushåll ingår i undersökningens målpopulation. Personer som bor på så kallade institutionsboenden, såsom fängelser och hem för sluten ungdomsvård, exkluderas då ur målpopulationen.³ Även gruppboenden för funktionsnedsatta exkluderas. Eftersom undersökningen SAPF genomförs i anslutning till AKU innebär det att personer som bor i gruppboenden för personer med funktionsnedsättning inte ingår. För att kunna ge en bild av arbetsmarknaden för gruppen genomförs därför en separat registerstudie, som redovisas i denna rapport.

¹ [Regleringsbrev 2022 Myndighet Statistiska centralbyrån - Ekonomistyrningsverket \(esv.se\)](#)

² Mer information om undersökningen samt rapporter med resultat från undersökningen finns här: [Situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning \(scb.se\)](#)

³ Läs mer om förändringarna i AKU här: [Ändringar i AKU i samband med införandet av ramlagen \(scb.se\)](#)

Vilka ingår i studien

I den här rapporten studeras de 25 600 personer i åldrarna 16–64 år som hade bostad som insats genom Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) under år 2021 och var folkbokförda i Sverige den 31 december 2021. Uppgifterna kommer från Socialstyrelsens register över insatser enligt LSS, läs mer i kapitlet ”Kort om statistiken”.

Bostad med särskild service som insats enligt LSS

Bostad med särskild service är en insats inom LSS, se 9 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). För att få en insats inom LSS måste personen omfattas av någon av LSS personkretsar. De återfinns i 1 § LSS och är personer

1. med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
2. med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Den största gruppen som har bostad med särskild service som insats enligt LSS tillhör personkrets 1 och utgör cirka 90 procent av de boende, därefter kommer personkrets 3 och 2 med 7 respektive 2,5 procent.⁴

Det finns två former av bostad med särskild service – gruppboende och serviceboende⁵:

- En gruppboende kan erbjudas personer som har så stora behov av tillsyn och omvårdnad, att det är nödvändigt att personal finns till hands hela tiden. Gruppboendet består av ett mindre antal lägenheter som är samlade kring gemensamma utrymmen. En fast personalgrupp ska täcka de boendes hela stödbehov inklusive fritidsintressen och kulturella intressen.
- En serviceboende består av ett antal lägenheter som har tillgång till gemensam service och en fast personalgrupp. Lägenheterna är anpassade efter den enskildes behov och ligger oftast i samma eller kringliggande hus. Varje boende ska erbjudas dygnet-runt-stöd i den egna lägenheten i den omfattning som hen behöver.

⁴ Statistik om insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade 2021, Socialstyrelsen [Statistik om stöd och service till personer med funktionsnedsättning - Socialstyrelsen](#)

⁵ [Bostad med särskild service för vuxna \(LSS\) | IVO.se](#)

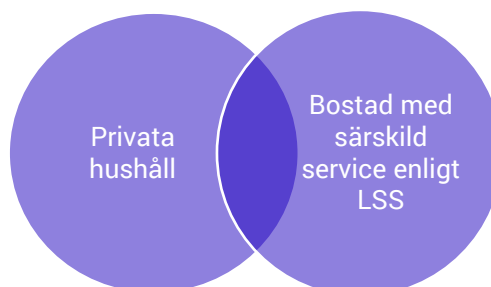
Uppföljning av personer med bostad med särskild service som insats enligt LSS

I den här rapporten beskriver vi gruppen personer med funktionsnedsättning som har insatsen bostad med särskild service enligt LSS. Som nämnts tidigare ingår inte längre personer som bor i gruppboende i SAPF eftersom de inte räknas som privata hushåll. Boende i servicebostäder däremot definieras som privata hushåll. Det finns därmed en viss överlappning mellan undersökningen SAPF och den här registerstudien eftersom en del personer ingår i båda populationerna.

Vi har i den här rapporten utgått från uppgifter från LSS-registret om vilka personer som har insatsen bostad med särskild service. I LSS-registret framgår inte om personen bor i en gruppboende eller i en serviceboende. En sådan åtskillnad hade behövt göras för att belysa den grupp som saknas inom AKU. Å andra sidan hade då bilden över gruppen personer som har bostad med särskild service enligt LSS blivit ofullständig.

Figur 1. Personer i bostad med särskild service enligt LSS kan bo i antingen gruppboende eller servicebostäder (privata hushåll).

Observera att bilden är schematisk och att storleken på ringarna inte speglar gruppernas storlek.

Disposition

I den här rapporten beskriver vi gruppen personer som har boende med särskild service som insats enligt LSS och deras arbetsmarknadsstatus och inkomst. I det första kapitlet beskriver vi gruppen utifrån kön, ålder, utbildningsnivå och nationell bakgrund. Det andra kapitlet handlar om sysselsättning, exempelvis hur många som arbetar eller har arbetsmarknadsstatus "sjuk". Därutöver beskriver vi andelen som har daglig verksamhet som insats inom LSS. Det tredje kapitlet beskriver inkomstnivå och inkomststruktur.

Definitioner och förklaringar om vilka register som har använts finns i kapitlet Kort om statistiken.

Det finns en tabellbilaga i Excel till rapporten som innehåller all bakomliggande statistik.

Vilka har bostad med särskild service enligt LSS?

Fler män än kvinnor bodde i bostad med särskild service

Under 2021 hade 25 600 personer i åldern 16–64 år en bostad med särskild service som en insats inom LSS. Insatsen kan ha varit aktiv hela eller delar av året. Det var fler män än kvinnor som bodde i bostad med särskild service 2021. Andelen kvinnor i gruppen var 41 procent och andelen män var 59 procent.

För att få en bättre bild av gruppen sätter vi statistiken i relation till hela befolkningen i åldersgruppen 16–64 år. År 2021 hade 0,4 procent av befolkningen bostad med särskild service som en insats inom LSS. Det var 0,3 procent av kvinnorna och 0,5 procent av männen.

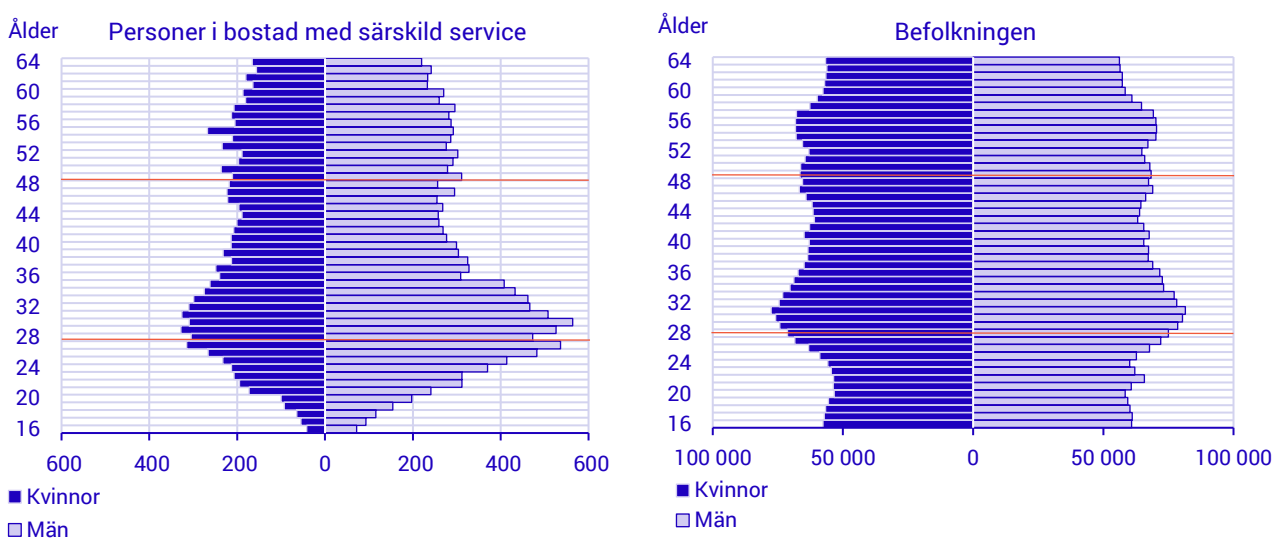
Samma åldersfördelning som i befolkningen

I den här rapporten redovisar vi främst tre åldersgrupper: 16–29, 30–49 och 50–64 år, samma som används i SAPF. Bland personer över 35 år var det ungefär samma åldersfördelning bland personer som bor i bostad med särskild service som i befolkningen som helhet. Däremot var det mindre vanligt att bo i bostad med särskild service i åldern 16–20 år och mer vanligt bland män i åldern 24–35 år.

Diagram 1. Liknande åldersfördelning som hela befolkningen

Åldersfördelning bland personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service enligt LSS jämfört med hela befolkningen, 16–64 år, 2021

De röda linjerna motsvarar åldersgrupperna som kommer redovisas i rapporten.

Unga i åldrarna 16–19 år utgjorde knappt 3 procent av personer boende i bostad med särskild service. Av unga i bostad med särskild service var ca 63 procent män och 37 procent kvinnor. I gruppen unga ingår även de ungdomar som ingår i någon av lagens personkretsar och som tidigare bott i hemmet men på grund av studier på annan ort inte har möjlighet att pendla hem. Socialstyrelsen (2020, sid 53) skriver att det anges i förarbeten till LSS att ”En av grundtankarna med LSS är att familjer ska få stöd av samhället i sådan omfattning att barn med funktionsnedsättning kan växa upp i sitt föräldrahem”. För unga är bostad med särskild service enligt LSS därför ofta den sista insatsen efter att insatser i hemmet prövats.

Vanligare att bo i bostad med särskild service bland inrikes än utrikes födda

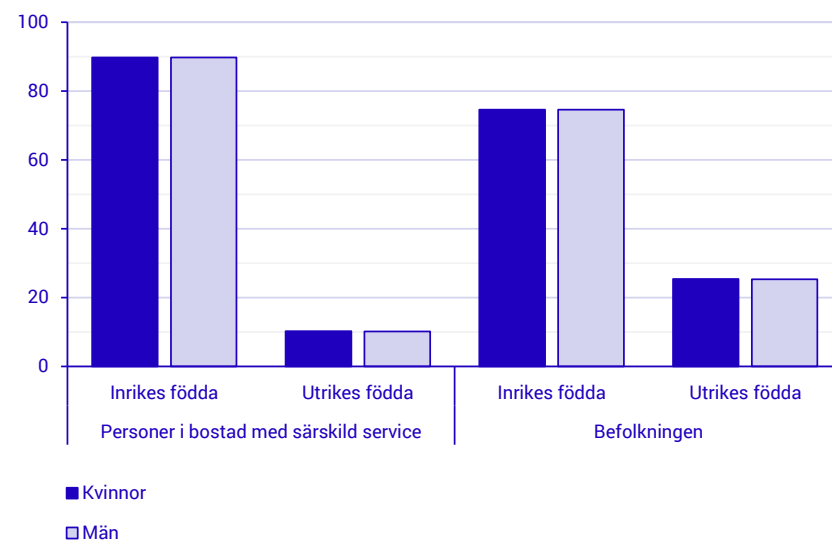
Av personer som 2021 bodde i bostad med särskild service var 10 procent födda utanför Sverige och 90 procent var födda i Sverige. Det är samma andelar bland kvinnor som bland män.

En jämförelse med hela befolkningen visar att det var mer än dubbelt så vanligt bland inrikes födda än bland utrikes födda att bo i bostad med särskild service. I befolkningen i åldern 16–64 år var 25 procent utrikes födda och 75 procent inrikes födda.

Diagram 2. Hög andel inrikes födda bland personer i bostad med särskild service

Andel inrikes och utrikes födda bland personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service enligt LSS jämfört med hela befolkningen, 16–64 år, 2021

Procent

Många saknar uppgift om utbildningsnivå

En stor del, 42 procent, saknar uppgift om utbildningsnivå.

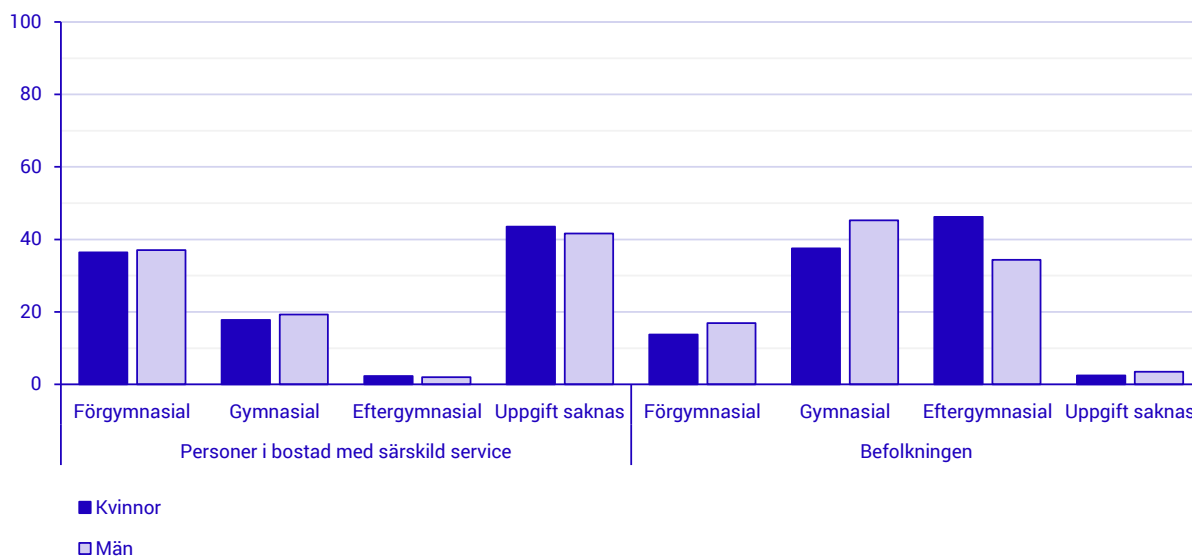
Anledningen till att uppgift om utbildningsnivå saknas är antingen att personen har gått i särskolan – det som från juli 2023 kallas för anpassad grund- och gymnasieskola⁶ – eller att personen invandrat till Sverige efter skolpliktig ålder. Som vi såg i avsnittet ovan var majoriteten i gruppen födda i Sverige och det går därför att anta att de flesta som saknar uppgift har gått i särskola. Läs mer i kapitlet Kort om statistiken.

Den näst vanligaste utbildningsbakgrunden var att ha högst förgymnasial utbildning, det gäller för 37 procent. Det kan handla om personer som gått i grundskolan, men som slutat delta i utbildning efter det eller om personer som fortsatt på gymnasiesärskolan och som därför inte har uppgift från gymnasial nivå i utbildningsregistret.

Diagram 3. Merparten av personer i bostad med särskild service saknar uppgift om utbildningsnivå eller har förgymnasial utbildningsnivå

Utbildningsnivå bland personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service enligt LSS jämfört med hela befolkningen, 16–64 år, 2021

Procent

Ungefär en femtedel (19 procent) hade en gymnasial utbildning som högsta utbildning och 2 procent hade en eftergymnasial utbildning. Elever som har gått i grundsärskola ska erbjudas studier på introduktionsprogrammet (inriktning yrkesintroduktion eller

⁶ Anpassad grundskola: [Grundsärskola \(anpassad grundskola\) - Utbildningsguiden \(skolverket.se\)](#)

Anpassad gymnasieskola: [Om gymnasiesärskolan - Utbildningsguiden \(skolverket.se\)](#)

Komvux som särskild utbildning: [Komvux som särskild utbildning - Utbildningsguiden \(skolverket.se\)](#)

individuellt val) på gymnasieskolan⁷ och får då uppgiften gymnasial utbildningsnivå i statistiken.

Det fanns inga nämnvärda skillnader mellan kvinnor och män när det gäller utbildningsnivå för personer i bostad med särskild service.

Utbildningsbakgrunden bland personer i bostad med särskild service skiljer sig mycket från den i befolkningen som helhet. I befolkningen var det en lägre andel som har högst förgymnasial utbildning och en mycket liten andel saknade uppgift om utbildningsnivå. De största grupperna i befolkningen var i stället personer med gymnasial eller eftergymnasial utbildningsnivå. I befolkningen som helhet var det en högre andel av kvinnorna som hade en eftergymnasial utbildning och en högre andel av männen som hade högst förgymnasial eller gymnasial utbildning. Samma skillnader fanns inte bland personer i bostad med särskild service.

⁷ Skollag (2010:800) Svensk författningssamling 2010:2010:800 t.o.m. SFS 2022:1319 - Riksdagen, 17 kap. 16 §

Sysselsättning

Vi redovisar populationens sysselsättning dels efter SCB:s statistik Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS), dels utifrån hur stor andel som deltog i daglig verksamhet som insats inom LSS.

Arbetsmarknadsstatus

Statistik om befolkningens arbetsmarknadsstatus

Befolkningens arbetsmarknadsstatus är månatlig statistik som kombinerar uppgifter om olika aktiviteter. Den är hierarkisk, det betyder att varje person klassificeras utifrån ett antal steg.

- I första hand undersöks om personen är sysselsatt den aktuella månaden. Det görs genom att exempelvis titta om personen fått utbetalning av ersättning från arbete.
- I andra hand undersöks om person är arbetslös, det vill säga om den varit inskriven som arbetslös eller fått ersättning från Arbetsförmedlingen.
- I tredje hand undersöks om personen studerar, det vill säga att personen (eller personens vårdnadshavare) fått studiemedel eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan för förlängd skolgång.
- I fjärde hand undersöks om personen är pensionär.
- Därefter undersöks om personen ska klassificeras som sjuk. Det görs genom att undersöka om personen fått till exempel sjuk- eller aktivitetsersättning, sjukpenning med mera.
- Kvarstående personer får status övrig.

Arbetsmarknadsstatusarna arbetslös, pensionär och övrig redovisas i den här rapporten i en övrig-grupp. Det beror på att det är få personer i dessa grupper.

Se kort om statistiken för mer information om de olika klassificeringarna.

Försäkringskassan skriver följande på sin hemsida⁸ om vilka som kan få sjuk- och aktivitetsersättning: ”De mellan 19 och 29 år som har en sjukdom eller funktionsersättning som gör att de inte kan arbeta under minst ett år kan få aktivitetsersättning. Sjukersättning kan de mellan 19 och 64 år få om de har en sjukdom eller funktionsersättning som gör att

⁸ [Vilka får aktivitetsersättning och sjukersättning - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](https://www.forsakringskassan.se/om-forsakringskassan/aktivitetsersattning-och-sjukersattning)

de aldrig kommer att kunna arbeta.” I och med höjd pensionsålder 2023 höjs också åldersgränsen för sjukersättningen till 65 år.

I och med det hierarkiska sättet att klassificera blir personer som både arbetar och har sjuk- och aktivitetsersättning klassificerade som sysselsatta i den här statistiken. I kapitlet om inkomststrukturen kommer vi se hur stor andel av inkomster bland sysselsatta som kommer från arbete och hur stor andel som kommer från andra källor.

Många har arbetsmarknadsstatus sjuk

I gruppen boende i bostad med särskild service finns det personer med olika funktionsnedsättningar och varierande arbetsförmåga. Vår statistik visar att de flesta som bodde i bostad med särskild service under 2021 hade arbetsmarknadsstatus sjuk under november 2021, men också att det fanns personer som arbetade eller studerade.

Andelen som klassificerades som sjuk var något högre bland kvinnor än bland män: 93 procent bland kvinnor och 90 procent bland män. Som vi förklarade ovan görs klassificeringen i olika arbetsmarknadsstatusar i olika steg. Det innebär att endast dem som inte haft något arbete, inte varit inskrivna på Arbetsförmedlingen och inte heller studerat den månaden klassificeras som sjuk. I befolkningen var det 4 procent av kvinnorna och 3 procent av männen som klassificerades som sjuka.

Tabell 1. Lägre andel sysselsatta jämfört med befolkningen

Arbetsmarknadsstatus november 2021 bland kvinnor och män i bostad med särskild service enligt LSS jämfört med hela befolkningen, 16–64 år, 2021

Arbetsmarknadsstatus	Personer i bostad med särskild service		Befolkningen	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Sysselsatt	3	4	75	76
Studerande	2	2	8	7
Sjuk	93	90	4	3
Övrig (inklusive arbetslösa och pensionärer)	3	4	12	13
Totalt	100	100	100	100

Bland personer i bostad med särskild service var det 3 procent av kvinnorna och 4 procent av männen som klassificerades som sysselsatta under november 2021. I hela befolkningen i ålder 16–64 år var majoriteten sysselsatta.

I befolkningen som helhet var det en högre andel som studerade jämfört med personer i bostad med särskild service. Däremot var det en högre andel som fick arbetsmarknadsstatus "övrig" i befolkningen. Där ingår i den här rapporten arbetslösa, pensionärer och personer som inte fått någon av de andra arbetsmarknadsstatusarna.

Både i befolkningen och bland personer i bostad med särskild service var skillnaderna mellan kvinnor och män små.

Det finns inga skillnader i arbetsmarknadsstatus för personer i bostad med särskild service om man jämför november 2021 med november 2020.

Liknande arbetsmarknadsstatus oavsett ålder

Det fanns vissa skillnader i arbetsmarknadsstatus mellan personer i olika åldrar. Störst skillnad var det mellan gruppen unga i åldern 16–29 år och personer som var 30 år eller äldre. Det beror främst på att unga i åldern 16–19 år i stor utsträckning studerar. I det följande delar vi därför upp gruppen 16–29 år i gruppen 16–19 år och gruppen 20–29 år.

En majoritet av unga i åldrarna 16–19 år var i november 2021 studerande. Av dessa återfanns ungefär hälften i gymnasieskolan och det var något vanligare att vara registrerad på ett nationellt program än ett introduktionsprogram. Strax över 40 procent var registrerade i gymnasiesärskolan.

Samtliga som är inskrivna i gymnasiesärskola redovisas inte som studerande utan som "övrig". Det beror på att klassificeringen i olika arbetsmarknadsstatusar främst görs utifrån vilka slags inkomster man har haft. Läs mer om det kapitlet Kort om statistiken. Därför kan det vara relevant att titta på hela gruppen 16–19 åringar oavsett klassificering. Av dessa återfanns 47 procent i gymnasiesärskola, 34 procent i gymnasieskola och 4 procent studerade i andra utbildningsformer. 15 procent studerade inte.

Bortsett från åldersgruppen 16–19 år var arbetsmarknadsstatus sjuk den vanligaste statusen i alla åldersgrupper. Både bland kvinnor och bland män ökar andelen något för varje åldersgrupp. En liten andel var sysselsatta och skillnaderna mellan olika åldersgrupper är små.

Oavsett åldersgrupp var det en något högre andel av kvinnorna som var klassificerade som sjuka och en något högre andel av männen som var sysselsatta.

Andelen som studerade var totalt sett liten. I åldersgruppen 20–29 år förekom studier även om det var ovanligt, och i åldersgrupperna 30–49 år och 50–64 år var andelen nära noll.

Av samtliga personer i bostad med särskild service oavsett arbetsmarknadsstatus var folkhögskola den vanligaste skolformen.

Under 2021 gick cirka 240 personer långa kurser (minst 14 dagar) och 210 personer hade gått korta kurser (mindre än 14 dagar).

Tabell 2. De flesta har arbetsmarknadsstatus "sjuk" och andelen ökar med åldern
Arbetsmarknadsstatus november 2021 bland kvinnor och män i olika åldersgrupper
Personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service enligt LSS, 16–64 år, 2021

Arbetsmarknadsstatus	Totalt		16–29 år		30–49 år		50–64 år	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Sysselsatt	3	4	3	4	3	5	2	4
Studerande	2	2	7	8	0	0	0	0
Sjuk	93	90	83	80	95	92	96	95
Övrig (inklusive arbetslösa och pensionärer)	3	4	7	8	2	3	1	1
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 3. Studerande vanligast bland 16–19 åringar
Arbetsmarknadsstatus november 2021 bland kvinnor och män i åldern 16–29 år
Personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service enligt LSS, 2021

Arbetsmarknadsstatus	16–19 år		20–29 år	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Sysselsatt	2	3	3	5
Studerande	59	58	2	2
Sjuk	9	6	91	88
Övrig (inklusive arbetslösa och pensionärer)	30	33	4	5
Totalt	100	100	100	100

Sysselsättning vanligast bland män med minst gymnasial utbildning

De övergripande mönstren kvarstår vid en analys av arbetsmarknadsstatus för personer med olika utbildningsnivå. Oavsett utbildningsnivå får de allra flesta arbetsmarknadsstatusen sjuk. Bland kvinnor och män med förgymnasial eller minst gymnasial utbildningsnivå var det vanligare att kvinnor hade arbetsmarknadsstatus sjuk och att män hade arbetsmarknadsstatus sysselsatt. I gruppen som saknar uppgift om utbildningsnivå fanns däremot inga skillnader mellan kvinnor och män.

Det fanns några mindre skillnader mellan personer med olika utbildningsnivå. Andelen med arbetsmarknadsstatus sjuk var störst bland personer som saknar uppgift om utbildningsnivå. De flesta kan antas sakna uppgift på grund av att de har deltagit i särskola. Andelen som klassificerades som sjuka är minst i gruppen som har minst en gymnasial utbildningsnivå. Bland personer som hade uppgift om utbildningsnivå var andelen sysselsatta något högre än bland personer som saknade uppgift om utbildningsnivå och det gäller främst för män.

Sysselsättningsgraden var högst bland män med minst gymnasial utbildningsnivå.

I gruppen med förgymnasial utbildningsnivå ingår också personer som fortfarande går i gymnasieskolan och därför är andelen studerande något högre i den gruppen.

I gruppen ”övrig”, det vill säga personer som varken klassificerats som sjuka, sysselsatta eller studerande, ingår arbetslösa. Gruppen arbetslösa är för liten för att särredovisas.

Tabell 4. Högst andel som arbetar bland män med minst gymnasial utbildning

Arbetsmarknadsstatus november 2021 bland kvinnor och män med olika utbildningsnivå
Personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service enligt LSS, 16–64 år, 2021

Arbetsmarknadsstatus	Totalt		Förgymnasial		Gymnasial och eftergymnasial		Uppgift saknas	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Sysselsatt	3	4	2	5	5	9	2	2
Studerande	2	2	3	3	1	1	2	2
Sjuk	93	90	92	88	90	85	94	93
Övrig (inklusive arbetslösa och pensionärer)	3	4	3	4	4	6	2	2
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100

Små skillnader mellan inrikes och utrikes födda

Över lag är skillnaderna små mellan inrikes och utrikes födda personer i bostad med särskild service. De allra flesta var klassificerade som sjuka och den andelen var något högre bland kvinnor än bland män.

Bland utrikes födda kvinnor och män var det en något lägre andel som klassificeras som sjuka och en något högre andel som hade arbetsmarknadsstatus ”övrig” jämfört med inrikes födda.

Tabell 5. Något lägre andel klassificeras som sjuka bland utrikes födda än bland inrikes födda

Arbetsmarknadsstatus november 2021 bland inrikes och utrikes födda kvinnor och män
Personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service enligt LSS, 16–64 år, 2021

Arbetsmarknadsstatus	Totalt		Inrikes födda		Utrikes födda	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Sysselsatt	3	4	3	4	2	4
Studerande	2	2	2	2	2	3
Sjuk	93	90	93	90	90	86
Övrig (inklusive arbetslösa och pensionärer)	3	4	2	3	5	6
Totalt	100	100	100	100	100	100

Daglig verksamhet

Vad är daglig verksamhet?

Den följande beskrivningen av daglig verksamhet som insats inom LSS är tagen från Socialstyrelsens webbplats⁹.

Socialstyrelsen skriver att personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig kan få daglig verksamhet som insats enligt LSS. Insatsen omfattar personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd samt personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom.

Verksamheten ska erbjuda den enskilde stimulans, utveckling, meningsfullhet och gemenskap efter dennes önskemål. Ett övergripande mål med insatsen daglig verksamhet är att utveckla den enskildes möjligheter till arbete på kortare eller längre sikt.

Arbetsuppgifterna i daglig verksamhet kan vara desamma som hos arbetsgivare på den reguljära arbetsmarknaden, men den dagliga verksamheten kan innehålla både aktiviteter med habiliterande inriktning och mer produktionsinriktade uppgifter. Skillnaden är bland annat att daglig verksamhet inte är en anställningsform och att syftet med den dagliga verksamheten inte är att producera varor eller tjänster.

Daglig verksamhet bland personer i bostad med särskild service

Totalt hade 73 procent av alla som bodde i bostad med särskild service under 2021, också daglig verksamhet som insats enligt LSS under året. Andelen var något högre bland kvinnor (76 procent) än bland män (72 procent). Det var samma resultat som 2020.

I det följande beskrivs skillnader i andelen som har daglig verksamhet mellan personer med olika bakgrund och personer med olika arbetsmarknadsstatus.

Små skillnader i daglig verksamhet för personer i olika åldrar

Daglig verksamhet var ungefär lika vanlig bland unga i åldern 20–29 år som bland personer i åldern 30–49 år. I åldern 50–64 år var andelen något lägre. Bland unga i åldern 16–19 år var det endast ett fåtal 18–19-åringar som hade daglig verksamhet som insats, många deltar i stället i

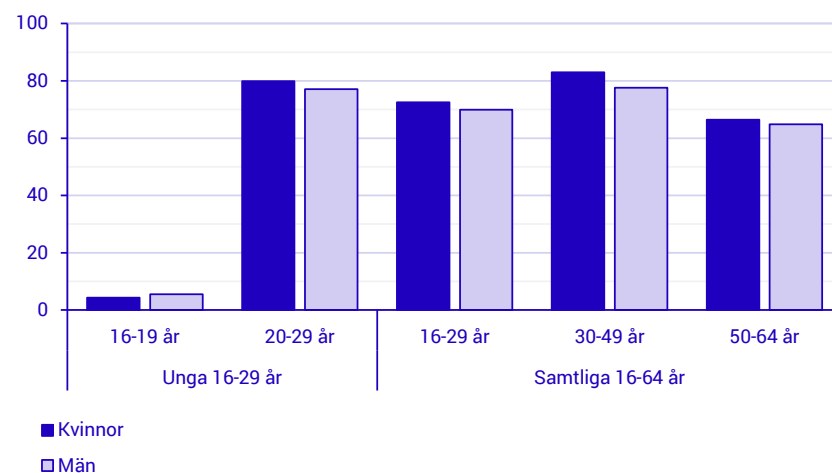
⁹ [Daglig verksamhet, LSS - Socialstyrelsen](#)

utbildning. I alla åldersgrupper, förutom 16–19 år, var det något vanligare med daglig verksamhet bland kvinnor än bland män.

Diagram 4. Daglig verksamhet vanlig i åldrarna 20–49 år

Andel med daglig verksamhet som insats enligt LSS bland kvinnor och män i olika åldrar
Personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service enligt LSS, 16–64 år, 2021

Procent

Vanligast med daglig verksamhet bland personer med okänd utbildningsbakgrund

Daglig verksamhet var vanligast bland personer som saknar uppgift om utbildningsnivå, samma grupp som kan antas ha gått i särskola. Bland dem hade 88 procent av kvinnorna och 86 procent av männen daglig verksamhet. Andelen med daglig verksamhet minskade med stigande utbildningsnivå. I den lilla gruppen personer med eftergymnasial utbildning deltog drygt fyra av tio i daglig verksamhet.

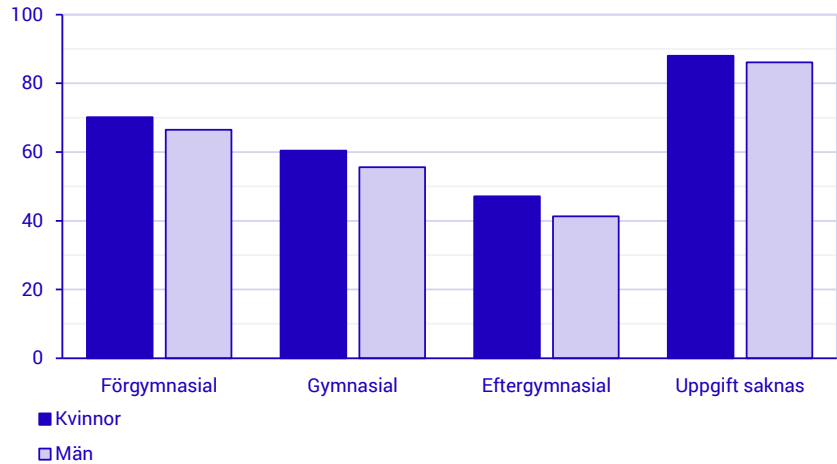
Andelen kvinnor som hade daglig verksamhet under 2021 var något högre än andelen män oavsett utbildningsnivå.

Diagram 5. Vanligast med daglig verksamhet bland personer som saknar uppgift om utbildningsnivå

Andel med daglig verksamhet som insats enligt LSS bland kvinnor och män med olika utbildningsnivåer

Personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service enligt LSS, 16–64 år, 2021

Procent

Något lägre andel med daglig verksamhet bland utrikes födda

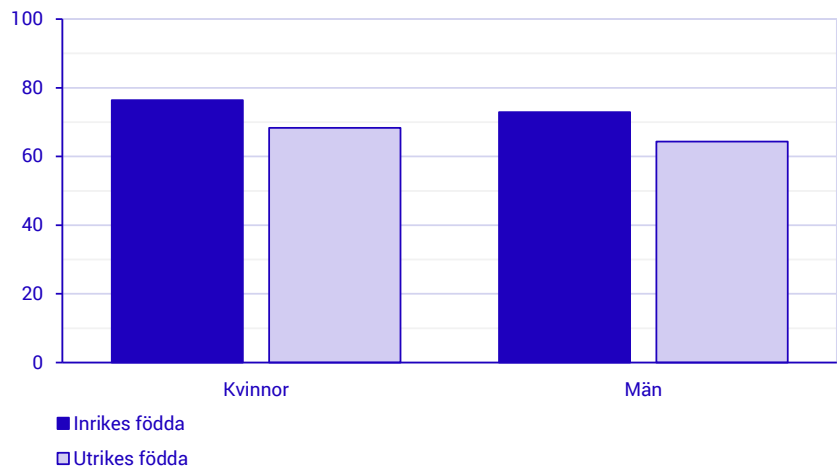
Både bland kvinnor och män var det mindre vanligt att utrikes födda hade daglig verksamhet än att inrikes födda hade det. Bland kvinnor var det 8 procentenheters skillnad och bland män 9 procentenheters skillnad.

Diagram 6. Mindre vanligt med daglig verksamhet bland utrikes födda

Andel med daglig verksamhet som insats enligt LSS bland kvinnor och män som är inrikes respektive utrikes födda

Personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service enligt LSS, 16–64 år, 2021

Procent

Många med arbetsmarknadsstatus sjuk deltar i daglig verksamhet

Det var vanligast att ha daglig verksamhet under 2021 bland personer med arbetsmarknadsstatus sjuk i november 2021. Av dem hade 80 procent av kvinnorna och 78 procent av männen haft daglig verksamhet.

Det kan vara bra att påminna om att personer som tillhör LSS personkrets ett och två har rätt till daglig verksamhet, men inte personer i personkrets tre¹⁰. Det är frivilligt att ansöka om daglig verksamhet. Utöver möjligheten till daglig verksamhet ingår fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter i insatsen bostad med särskild service enligt LSS.

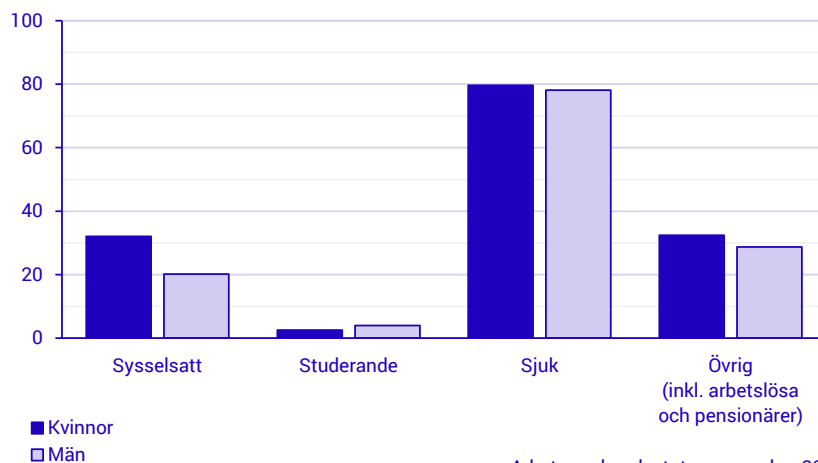
Även bland personer som klassificerades som sysselsatta eller som klassificerades som "övrig" i november 2021 var det många som deltog i daglig verksamhet någon gång under året. I gruppen studerande var däremot andelen mycket liten och det förklaras av att de flesta studerande var i åldern 16–19 år och deltog i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan.

Diagram 7. Vanligast bland personer som klassificerades som sjuka november 2021 att haft daglig verksamhet någon gång under året

Andel med daglig verksamhet som insats inom LSS någon gång under 2021 bland kvinnor och män med olika arbetsmarknadsstatus i november 2021

Personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service enligt LSS, 16–64 år, 2021

Procent

¹⁰ Socialstyrelsen (2018), sidan 49

Inkomster

I det här kapitlet redovisar vi dels inkomstnivån för personer i bostad med särskild service och hur inkomstspridningen i gruppen ser ut. Dels redovisar vi var pengarna kommer ifrån, den så kallade inkomststrukturen. Inkomstuppgifter avser inkomståret 2021.

Inkomstnivå

Inkomstnivån avser nettoinkomsten. Nettoinkomst är summan av en persons alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar (exempelvis återbetalt studielån).

Det kan vara bra att känna till vilka delar av boendet som måste betalas av de inkomster som personer i bostad med särskild service har. Enligt 21 § LSS får inte en avgift tas ut för stöd och service som är att betrakta som omvårdnad. Däremot ska personer boende i gruppboende betala hyra eller avgift för boendet, mat och fritids- och kulturella aktiviteter med mera i likhet med ett ordinarie boende.¹¹

Lägre medianinkomst bland personer i bostad med särskild service jämfört med befolkningen

Medianinkomsten under 2021 för personer i bostad med särskild service var 148 000 kr för kvinnor och 147 000 kr för män. I hela befolkningen i åldern 16–64 år var medianinkomsten högre. Bland män var den ungefär dubbelt så stor (304 000 kr), bland kvinnor var skillnaden något mindre (261 000 kr).

Liten inkomstspridning i gruppen personer i bostad med särskild service

Inkomstspridning för personer i bostad med särskild service är liten. Gruppen är homogen vad gäller inkomst och sysselsättning. Det hänger samman med att de flesta till största delen försörjer sig på sjuk- och aktivitetsersättning och där är variationen mellan beloppen inte särskilt stor. Då blir inkomstspridningen liten. Det är även små skillnader mellan könen.

¹¹ Socialstyrelsen (2018), sidan 55 och Socialstyrelsen (2020), sidan 163

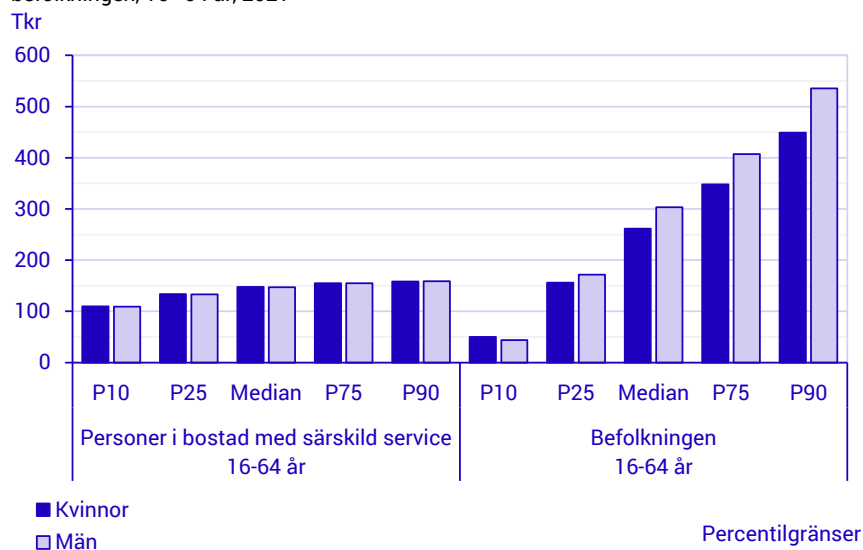
Så här läser man diagrammet nedan för gruppen personer i bostad med särskild service:

- 10 procent har inkomster under 109 000 kr. I den gruppen ingår personer som helt saknar inkomster. 90 procent har inkomster över 109 000 kr.
- 25 procent har inkomster under 133 000 kr. 75 procent har inkomster som ligger över det.
- Hälften har inkomster under och hälften över 147 000 kr.
- 75 procent har inkomster under 155 000 kr och 25 procent har inkomster som är större än så.
- 90 procent har inkomster under 159 000 kr och 10 procent har inkomster över det.

År 2020 var det ungefär samma percentilgränser.

Diagram 8. Liten inkomstspridning bland personer i bostad med särskild service jämfört med befolkningen

Percentilgränser för nettoinkomst 2021 för kvinnor och män
 Personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service enligt LSS jämfört med befolkningen, 16–64 år, 2021

Inkomstspridningen är lägre för personer i bostad med särskild service än för hela befolkningen. För hela befolkningen var det 10 procent som hade inkomster upp till 47 000 kronor och 10 procent hade inkomster över 493 000 kronor.

Inga skillnader mellan personer med olika bakgrund

I gruppen personer i bostad med särskild service var det marginella skillnader i medianinkomsten mellan personer med olika utbildningsnivå och mellan personer i olika åldrar. Ett undantag var personer i åldersgruppen 16–19 år som hade en medianinkomst på 14 000 kr. Medianinkomsten i den åldersgruppen var, precis som i

befolkningen som helhet, lägre jämfört med övriga åldersgrupper eftersom många i den åldersgruppen studerar och försörjs av sina föräldrar.

Det fanns inga skillnader mellan inrikes och utrikes födda personer.

Inkomstnivån varierade beroende på sysselsättning

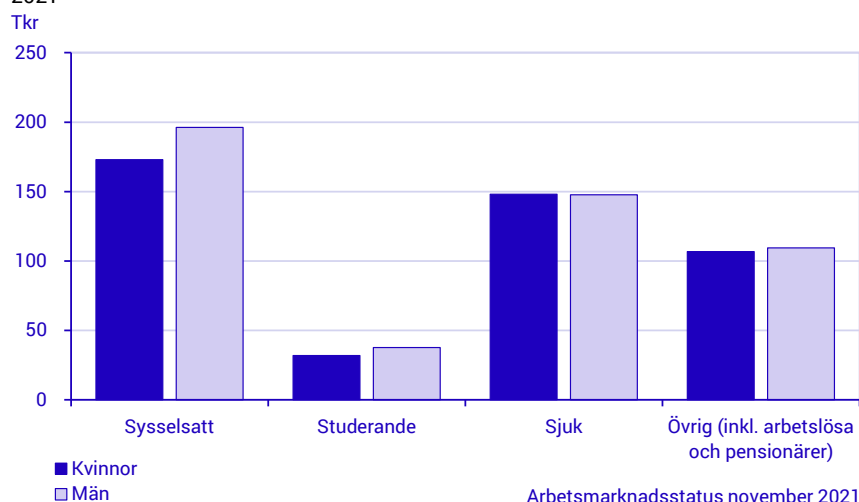
En analys av inkomstnivån 2021 för personer i bostad med särskild service utifrån personernas arbetsmarknadsstatus i november 2021 visar att nettoinkomsterna i genomsnitt var högst bland de med arbetsmarknadsstatus sysselsatt, följt av de med arbetsmarknadsstatus sjuk och de med arbetsmarknadsstatus övrig. Inkomsterna var lägst bland studerande. Det beror till stor del på att minderåriga barns studiebidrag och eventuellt förlängt barnbidrag utbetalas till föräldrarna. Bland de som klassificerades som sysselsatta hade männen i genomsnitt högre inkomster än kvinnorna.

Både i gruppen med arbetsmarknadsstatus sysselsatt och i gruppen med arbetsmarknadsstatus övrig var inkomsterna i genomsnitt högre bland män än bland kvinnor. Bland de med arbetsmarknadsstatus sjuk och de med arbetsmarknadsstatus studerande var skillnaderna mellan kvinnor och män marginella. Det beror på att storleken på inkomster som kommer från studiestöd och socialförsäkringarna varierar förhållandevis lite.

Diagram 9. Högst inkomster bland sysselsatta

Medianinkomst (nettoinkomst) 2021 bland kvinnor och män med olika arbetsmarknadsstatus, november 2021

Personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service enligt LSS, 16–64 år, 2021

Inkomststruktur

I det här avsnittet redovisas statistik om fördelningen av inkomsterna för hela gruppen. I avsnittet om inkomstnivå utgick vi från nettoinkomst men för att kunna redovisa inkomststruktur redovisas andelsuppgifter på bruttoinkomsten, det vill säga innan skatt och

negativa transfereringar. Vi har lagt inkomsterna för hela gruppen i en pott och sedan beräknat hur stor del som kommer från respektive inkomstkälla, det vill säga det blir ett genomsnitt för gruppen. Enskilda personers sammansättning av inkomsten varierar, det finns personer som får hela sin inkomst från en inkomstkälla medan andra har flera olika inkomster.

Inkomststrukturen redovisas efter individens inkomster och delas upp i

- löneinkomst- och företagarkinkomst
- kapital
- pension
- sjuk- och aktivitetsersättning
- sjuk- och föräldrapenning samt arbetsmarknadsstöd med mera
- generella bidrag (exempelvis studiestöd)
- bostadsstöd
- ekonomiskt bistånd
- skatt
- negativa transfereringar.

För mer information om respektive kategori se kapitlet ”Kort om statistiken”.

Bland personer i bostad med särskild service kom merparten av inkomsten från sjuk- och aktivitetsersättning

Den största delen av bruttoinkomsten för gruppen personer i bostad med särskild service kom från sjuk- och aktivitetsersättning, ungefär 64 procent. Inkomst från bostadsstöd utgjorde 25 procent av de samlade inkomsterna. För kvinnor var andelarna för sjuk- och aktivitetsersättning samt bostadsstöd något högre än för män. För män var däremot andelen som kom från löne- och företagarkinkomst och från kapitalinkomster något större än för kvinnor.

Det var samma inkomststruktur 2021 som 2020.

I kapitlet om arbetsmarknadsstatus skrev vi vilka som kan få sjuk- eller aktivitetsersättning. Ersättningsnivån beror på om man har arbetat tidigare eller inte, på ålder och hur länge man har bott i Sverige.

I bostadsstöd ingår flera olika typer av stöd. Den som får sjuk- eller aktivitetsersättning, och som har inkomster som är så låga att de inte räcker till både bostadskostnaden och övriga levnadsomkostnader, kan få bostadstillägg¹². Unga under 29 år som har låga inkomster kan ha rätt till bostadsbidrag¹³.

¹² [Bostadstillägg - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](https://www.forsakringskassan.se/bostadstillagg)

¹³ [Bostadsbidrag till unga \(under 29 år\) - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](https://www.forsakringskassan.se/bostadsbidrag-unga)

Ser vi till hela befolkningen kom den största andelen av inkomsten från löne- och företagarinkomst, andelen var 76 procent för både kvinnor och män. Andelen av inkomst från kapital var större för män än för kvinnor. Andelen av inkomsten från sjuk- och föräldrapenning samt arbetsmarknadsstöd med mera var däremot större för kvinnor än för män. Andelen av inkomst som kom från sjuk- och aktivitetsersättning eller bostadsstöd var liten.

Tabell 8. Störst andel av inkomster från sjuk- och aktivitetsersättning och bostadsstöd bland personer i bostad med särskild service
Inkomststruktur, det vill säga andelen av inkomsten som kommer från olika källor, för kvinnor och män. Procent av inkomst
Personer i bostad med särskild service enligt LSS jämfört med hela befolkningen, 16–64 år, 2021

Inkomstslag	Personer med bostad med särskild service		Befolkningen	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Sjuk- och aktivitetsersättning	65,6	62,7	1,4	0,9
Bostadsstöd	25,6	24,1	0,5	0,3
Löne- och företagarinkomst	1,9	4,4	76,4	76,4
Kapitalinkomst	2,8	3,5	8,3	14,8
Sjuk- och föräldrapenning samt arbetsmarknadsstöd med mera	1,9	2,6	6,8	3,7
Ekonomiskt bistånd	0,9	1,3	0,4	0,4
Pension	0,6	0,7	1,3	1,3
Generella bidrag	0,6	0,7	4,9	2,3
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0

Skillnader i inkomststruktur mellan olika grupper

En analys av inkomststrukturen för grupper med olika bakgrund i bostad med särskild service visar följande:

- I gruppen äldre kom en högre andel av inkomsten från sjuk- och aktivitetsersättning jämfört med yngre. I gruppen yngre kom i stället en högre andel från bostadsstöd.
- I gruppen personer i åldersgruppen 50–64 år kom en något större andel av inkomsterna från kapitalinkomst och det gäller män i större utsträckning än kvinnor. Det skulle kunna förklara att en lägre andel av inkomsterna kom från bostadsstöd i den åldersgruppen.
- I gruppen personer med förgymnasial utbildning och i gruppen personer som saknar uppgift om utbildning kom en större andel av inkomsterna från sjuk- och aktivitetsersättning och från bostadsstöd jämfört med gruppen personer med minst gymnasial utbildning.

- I gruppen personer med minst gymnasial utbildning kom i stället en högre andel från löneinkomst, från kapitalinkomst och från sjuk- och föräldrapenning samt arbetsmarknadsstöd med mera. Det gäller särskilt män.
- I gruppen kvinnor med eftergymnasial utbildning kom 10 procent av inkomsterna från sjuk- och föräldrapenning samt arbetsmarknadsstöd med mera. Motsvarande andel bland män var 15 procent.
- Inkomststrukturen skiljer sig inte nämnvärt mellan inrikes och utrikes födda personer.

Inkomststrukturen skiljer sig beroende på arbetsmarknadsstatus

I det här avsnittet undersöker vi varifrån inkomsterna kommer för personer med olika arbetsmarknadsstatus. Det är viktigt att tänka på två saker:

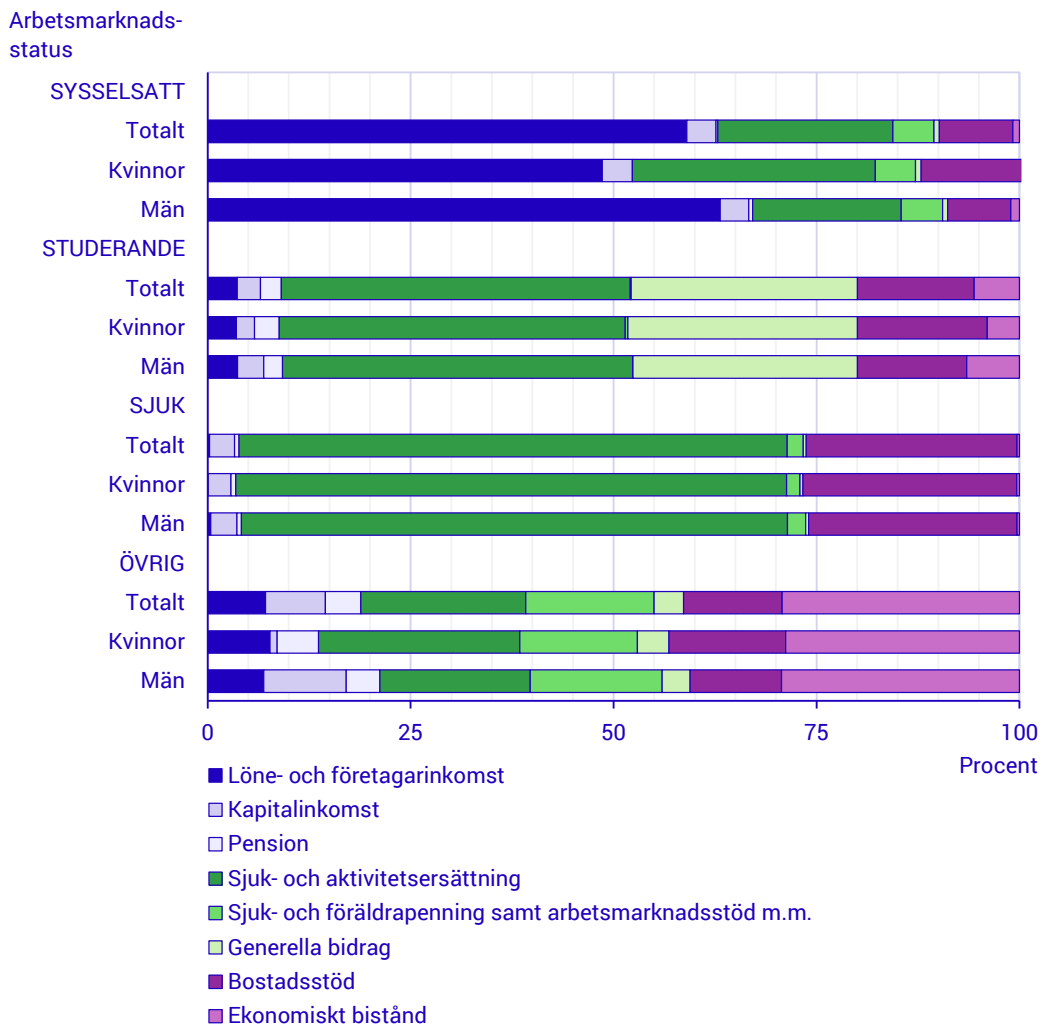
- Inkomst och arbetsmarknadsstatus avser olika perioder. Inkomsterna avser hela kalenderåret 2021, medan arbetsmarknadsstatus avser november 2021. Arbetsmarknadsstatusen kan växla under året och det speglas i varifrån inkomsterna kommer.
- Klassificeringen i olika arbetsmarknadsstatusar sker hierarkiskt i olika steg och varje person kan enbart ha en arbetsmarknadsstatus. Först prövas om personen kan klassificeras som sysselsatt, därefter kommer arbetslös, studerande, pensionär och sjuk. I praktiken förekommer det dock att personer har flera aktiviteter under en månad. Eftersom klassificeringen görs i steg kan en person under den aktuella månaden ha inkomster som är förknippade med de efterföljande aktiviteterna, men inte från de föregående. En person som klassificeras som studerande kan exempelvis inte ha inkomster förknippade med arbete, men den kan ha inkomster förknippade med arbetsmarknadsstatus sjuk, exempelvis sjuk- och aktivitetsersättning.

I diagrammet nedan visas inkomsterna under hela 2021 utifrån arbetsmarknadsstatus i november 2021. Varifrån inkomsterna kommer skiljer sig beroende på arbetsmarknadsstatus. Tänk också på att det är gruppens samlade inkomster under året och inte ett genomsnitt per person.

Efter diagrammet kommenteras varje arbetsmarknadsstatus och inkomsterna för den gruppen.

Diagram 10. Störst andel av inkomster från sjuk- och aktivitetsersättning

Inkomststruktur 2021 för kvinnor och män med olika arbetsmarknadsstatus, november 2021. Procent av inkomst
 Personer med funktionsnedsättning i bostad med särskild service enligt LSS, 16–64 år, 2021.

Not: I gruppen Övrig ingår arbetsmarknadsstatus arbetslös, pensionär och övrig.

Personer med arbetsmarknadsstatus sysselsatt

Högst inkomster hade de som klassificerades som sysselsatta med en medianinkomst 2021 på 173 000 kr bland kvinnor och 196 000 kr bland män.

Den främsta inkomstkällan var löne- och företagarinkomster med 59 procent. Män hade i högre grad än kvinnor inkomster från löne- och företagarinkomst (63 procent jämfört med 49 procent).

Sjuk- och aktivitetsersättning var också en viktig inkomstkälla för gruppen. Att en stor del av gruppens inkomst också består av sjuk- och aktivitetsersättning betyder att många av dem som var sysselsatta i november antingen inte arbetade hela året eller att de inte arbetade heltid.

Andel totalt som klassificerades som sysselsatt: 4 procent

Andel bland kvinnor som klassificerades som sysselsatt: 3 procent

Andel bland män som klassificerades som sysselsatt: 4 procent

Andel totalt som klassificerades som studerande: 2 procent

Andel kvinnor som klassificerades som studerande: 2 procent

Andel män som klassificerades som studerande: 2 procent

Andel totalt som klassificerades som sjuk: 91 procent

Andel kvinnor som klassificerades som sjuk: 93 procent

Andel män som klassificerades som sjuk: 90 procent

Andel som klassificerades som "övrig" totalt: 3 procent

Andel som klassificerades som "övrig" kvinnor: 3 procent

Andel som klassificerades som "övrig" män: 4 procent

Personer med arbetsmarknadsstatus studerande

Lägst inkomster hade de som klassificerades som studerande med en medianinkomst på 34 000 kr under 2021. För kvinnor var medianinkomsten 32 000 kr och 38 000 kr för män. Det är viktigt att tänka på att majoriteten av de studerande var unga i åldern 16–19 år som främst försörjs av sina föräldrar och som enbart har studiebidrag/barnbidrag.

De främsta inkomstkällorna var sjuk- och aktivitetsersättning (43 procent) och generella bidrag och bostadsstöd (42 procent). Generella bidrag är skattefria bidrag som exempelvis studiebidrag och studielån. Det fanns få skillnader mellan män och kvinnor.

Personer med arbetsmarknadsstatus sjuk

Medianinkomsten för personer som klassificerades som sjuk i november 2021 var 148 000 kr både för kvinnor och för män.

Den främsta inkomstkällan kom från sjuk- och aktivitetsersättning (68 procent). 26 procent kom från bostadsstöd. Det fanns inga skillnader mellan kvinnor och män.

Personer med arbetsmarknadsstatus övrig (inklusive arbetslösa och pensionärer)

Medianinkomsten 2021 bland dem som klassificeras som "övrig" var 109 000 kr för samtliga, 107 000 kr för kvinnor och 109 000 kr för män, 2021.

De främsta inkomstkällorna var ekonomiskt bistånd, 29 procent och sjuk- och aktivitetsersättning med 20 procent. Det var något vanligare för män att ha inkomster från kapital (10 procent jämfört med 1 procent) och något vanligare för kvinnor att ha inkomster sjuk- och aktivitetsersättning (25 procent jämfört med 19 procent). I övrigt var det få skillnader mellan könen.

I den här gruppen kom inkomsterna från många olika källor. Det pekar på att det är en heterogen grupp.

- Dels ingår de som har klassificerats som arbetslösa, vilket förklarar att en del av inkomsterna kom från arbete och från inkomstgruppen sjuk- och föräldrapenning, och att delar kom från arbetsmarknadsstöd med mera.
- Dels ingår personer som klassificerats som "övrig" i BAS, vilket förklarar att en ganska stor del av inkomsterna kom från ekonomiskt bistånd.
- I den här gruppen ingår också personer med pension. Här ingår bland annat ålderspension och arbetsskadelivränta.

Kort om statistiken

Bakgrund och syfte

SCB har i 2022 års regleringsbrev fått i uppdrag att ta fram och publicera statistik om situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. Syftet med statistiken är att ge en aktuell bild av situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning.

För att kunna redovisa statistik inom detta område genomför SCB undersökningen Situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning (SAPF). Undersökningen genomförs i anslutning till SCB:s Arbetskraftsundersökningar (AKU). Från och med år 2021 har AKU anpassats efter en EU-reglering. Det innebär vissa förändringar i undersökningen. En av dessa förändringar är att enbart privata hushåll ingår i undersökningens målpopulation. De som exkluderas ur målpopulationen är personer som bor på så kallade institutionsboenden, såsom fängelser och hem för sluten ungdomsvård.¹⁴ Även gruppboenden för funktionsnedsatta exkluderas. Eftersom undersökningen SAPF genomförs i anslutning till AKU innebär det att personer med funktionsnedsättning i gruppboenden inte omfattas av denna undersökning. För att kunna ge en bild av arbetsmarknaden för gruppen genomförs därför en särskild registerstudie, som redovisas i denna rapport.

Referensperiod

Den här rapporten avser 2021, men vissa jämförelser görs med 2020. Uppgifter om sysselsättning avser november 2021. Uppgifter om daglig verksamhet och inkomster avser helåret 2021. Det är uppgifternas tillgänglighet som var avgörande för valet av referensperiod. Både för inkomster och för slutliga uppgifter från BAS avser de mest aktuella uppgifterna 2021.

SAPF bygger på AKU och har 2022 som referensperiod. Uppgifterna från SAPF har därmed en annan referensperiod än den här rapporten. En jämförelse av personer i bostad med särskild service 2021 och 2020 visar emellertid att gruppens sammansättning, sysselsättning och inkomster var ungefär desamma dessa två år. Vi kan anta att samma mönster framträder 2022 och att jämförelser mellan den här rapporten och SAPF ändå kan göras.

¹⁴ Läs mer om förändringarna i AKU här: [Ändringar i AKU i samband med införandet av ramlagen \(scb.se\)](https://www.scb.se/andringar-i-aku-i-samband-med-införandet-av-ramlagen)

Populationsavgränsning

I denna rapport studeras de 25 600 personer i åldrarna 16–64 år som hade bostad som en insats genom Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) under år 2021 och är folkbokförda i Sverige den 31 december 2021. Populationen har hämtats från Socialstyrelsens register över insatser enligt LSS. Dokumentation i form av Statistikens framställning och Kvalitetsdeklaration finns på Socialstyrelsens hemsida: [Registret över insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade - Socialstyrelsen](#).

Populationen omfattar inte bara personer i gruppbofastad, dvs. personer som exkluderats från AKU:s undersökningsram, utan också personer i servicebofastad. Det finns därmed en överlappning mellan den här populationen och populationen i SAPF. Läs mer om gruppbofastad och servicebofastad i rapportens inledning.

Bakgrundsvariabler

All statistik redovisas uppdelad på kvinnor och män. Andra bakgrundsvariabler är ålder, om personen är inrikes eller utrikes född samt utbildningsnivå. Bakgrundsvariablerna redovisas med samma indelningar som i SAPF för att underlätta jämförelse.

Uppgift om kön, ålder och inrikes/utrikes födda hämtas från Registret över totalbefolkningen avseende 31/12 2021. Dokumentation i form av Statistikens framställning och Kvalitetsdeklaration för registret finns på www.scb.se/be0101.

Statistik om utbildningsnivå

Uppgift om utbildningsnivå hämtas från Utbildningsregistret 2021. Där ingår utbildningar till och med vårterminen 2020. Dokumentation i form av Statistikens framställning och Kvalitetsdeklaration för Utbildningsregistret finns på www.scb.se/uf0506.

Vi kan inte med säkerhet säga att de som saknar uppgift om utbildningsnivå i Utbildningsregistret har gått i särskola eller gymnasiesärskola (dessa utbildningsformer byter under 2023 namn till anpassad grund- eller gymnasieskola) men det finns skäl att anta att de flesta har gjort det. Det har fram till läsåret 2018/19 inte funnits någon individbaserad statistik om detta och därför återfinns personer som uteslutande deltagit i dessa utbildningsformer inte i Utbildningsregistret. Sedan läsåret 2019/20 baseras Skolverkets officiella statistik om de anpassade utbildningsformerna på individuppgifter, men sekretesslagstiftningen tillåter inte att dessa uppgifter ingår i Utbildningsregistret.

Det är vanligt att personer som har invandrat till Sverige som vuxna saknar uppgift om utbildning i utbildningsregistret. Det kan dock inte vara förklaringen till den höga andelen som saknar uppgift om

utbildningsnivå i denna grupp eftersom andelen utrikes födda bland personer i bostad med särskild service inte är så hög.

Uppgifter om utbildning hämtas från följande register:

- Utbildningsregistret 2021 (uppgifter till och med vårterminen 2020)
- Gymnasieskolan: elever per 15 oktober 2021
- Folkhögskolan deltagare avseende kalenderår 2021.

Statistik om Befolkningens arbetsmarknadsstatus BAS

Befolkningens arbetsmarknadsstatus är månatlig statistik som kombinerar uppgifter om olika aktiviteter. Den är hierarkisk, det betyder att varje person klassificeras utifrån följande steg:

- I första hand undersöks om personer ska få arbetsmarknadsstatus sysselsatt.
- I andra hand undersöks om personer ska få arbetsmarknadsstatus arbetslös.
- I tredje hand undersöks om personen ska få arbetsmarknadsstatus studerande.
- I fjärde hand undersöks om personen ska få arbetsmarknadsstatus pensionär.
- Därefter undersöks om personen ska få arbetsmarknadsstatus sjuk.
- Kvarstående personer får status övrig.

I och med det hierarkiska sättet att klassificera personer blir de som exempelvis både har en löneinkomst och sjuk- och aktivitetsersättning klassificerade som sysselsatta i den här statistiken.

Arbetsmarknadsstatusarna definieras enligt följande:

Arbetsmarknadsstatus sysselsatt

En person som klassificeras som sysselsatt uppfyller minst ett av följande kriterier:

- Personen har under månaden fått en utbetalning av ersättning för arbete som är underlag för arbetsgivaravgifter enligt Skatteverkets arbetsgivardeklaration på individnivå (AGI).
- Personen antas under månaden driva ett verksamt företag som enskild näringsidkare, handels- eller kommanditbolagsdelägare. För mer information om bedömningen av egenföretagare se ”Statistikens framställning, Befolkningens arbetsmarknadsstatus”
- Personen har under minst en av de elva månader som föregår referensmånaden fått utbetalning av ersättning för arbete som är underlag för arbetsgivaravgifter enligt AGI. Dessutom har fått

utbetalad ersättning från Försäkringskassan under samtliga efterföljande månader fram till och med referensmånaden. Ersättningen från Försäkringskassan ska vara av typen föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning, graviditetspenning, sjukpenning, rehabiliteringspenning, arbets- eller yrkesskadepenning, närståendepenning, smittbärrapenning eller ersättning till riskgrupp.

- Personen har någon gång under det år som infaller två år tidigare än referensåret fått utbetalning, motsvarande ersättning för arbete som är underlag för arbetsgivaravgift enligt AGI, från arbetsgivare i Danmark, Finland, Island eller Norge. Detta enligt uppgifter som Skatteverket har erhållit från dessa länders skattemyndigheter. Det gäller endast om personen inte klassificeras som arbetslös, studerande, pensionär eller sjuk enligt definitionerna nedan.

Arbetsmarknadsstatus arbetslös

En person som klassificeras som arbetslös har någon gång under månaden varit inskriven som arbetslös hos Arbetsförmedlingen som öppet arbetslös eller sökande i program med aktivitetsstöd. Definitionerna av öppet arbetslös och sökande i program med aktivitetsstöd följer Arbetsförmedlingens definitioner för den aktuella referensmånaden. Arbetsmarknadsstatusen arbetslös erhålls dessutom endast om personen är i åldern 16–64 år per den sista dagen i månaden och om personen inte har klassificerats som sysselsatt.

Arbetsmarknadsstatus studerande

En person som klassificeras som studerande uppfyller något av följande:

- Personen har under månaden fått utbetalning från Centrala studiestödsnämnden av typen studiestöd, studiehjälp eller studiestartsstöd
- Personen har under månaden fått utbetalad aktivitetsersättning från Försäkringskassan för förlängd skolgång. Personer som fortfarande studerar i anpassad gymnasieskola 1 juli året de fyller 19 år kan få aktivitetsersättning för förlängd skolgång.
- Personen är 15 år eller i flertalet fall 16 år per den sista dagen i månaden.

Arbetsmarknadsstatusen studerande erhålls dessutom endast om personen inte har klassificerats som sysselsatt eller arbetslös.

Arbetsmarknadsstatus pensionär

En person som klassificeras som pensionär har under månaden enligt uppgift från Pensionsmyndigheten fått utbetalning av typen inkomstpension, tilläggspension, garantipension, premiepension, bostadstillägg till pensionärer eller äldreförsörjningsstöd. Arbetsmarknadsstatusen pensionär erhålls dessutom endast om personen inte har klassificerats som sysselsatt, arbetslös eller studerande.

Arbetsmarknadsstatus sjuk

En person som klassificeras som sjuk har under månaden fått utbetald ersättning från Försäkringskassan av typen sjukersättning, aktivitetsersättning (förutom för förlängd skolgång), sjukpenning, rehabiliteringspenning, arbets- eller yrkesskadesjukpenning, smittbärrpenning eller ersättning till riskgrupp. Arbetsmarknadsstatusen sjuk erhålls dessutom endast om personen inte har klassificerats som sysselsatt, arbetslös, studerande eller pensionär.

Arbetsmarknadsstatus övrig

En person som klassificeras som övrig har inte klassificerats till någon av arbetsmarknadsstatusarna sysselsatt, arbetslös, studerande, pensionär eller sjuk.

Här ingår också minderåriga vars vårdnadshavare fått förlängt barnbidrag eftersom de går kvar i grundskola eller går i särskola efter att de fyllt 16 år¹⁵. Det beror på att utbetalningen för förlängt barnbidrag i dagsläget inte kan kopplas till en viss månad.

Vissa arbetsmarknadsstatusar redovisas hopslaget i den här rapporten

I den här rapporten har vi slagit ihop arbetsmarknadsstatusarna arbetslös, pensionär och övrig eftersom varje grupp för sig är liten. Gruppen kallas för ”övrig”.

Jämförbarhet med AKU

BAS och AKU är olika undersökningar, men det finns ändå vissa likheter som möjliggör vissa jämförelser. AKU är en urvalsundersökning som baseras på intervjuer och enkäter. BAS är baseras på totalräknade uppgifter från olika administrativa datakällor. BAS och AKU har samma kategorier och vissa jämförelser kan därför göras. I den här rapporten har vi valt att inte särredovisa gruppen arbetslösa utifrån BAS eftersom den är mycket liten. Därför redovisar vi heller inte arbetskraftsdeltagande, sysselsättningsgrad och andelen arbetslösa. I tabellbilagan finns dock dessa mått redovisade.

¹⁵ [Vilka får barnbidrag? - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](http://forsakringskassan.se)

Dokumentation i form av Statistikens framställning och Kvalitetsdeklaration för BAS finns på www.scb.se/am0210.

Statistik om daglig verksamhet

Uppgift om daglig verksamhet hämtas från Socialstyrelsens register över insatser enligt LSS. Uppgifterna avser insatser under kalenderåret.

Dokumentation i form av Statistikens framställning och Kvalitetsdeklaration finns på Socialstyrelsen hemsida: [Registret över insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade - Socialstyrelsen](#).

Statistik om inkomster

Uppgifterna om inkomstnivåer och inkomstslag kommer från Inkomst- och taxeringsregistret (IoT) och avser inkomsterna under hela året.

Inkomstnivån avser nettoinkomsten, också kallad disponibel inkomst. Nettoinkomst är summan av en persons alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar (exempelvis återbetalt studielån).

Inkomststrukturen avser bruttoinkomsten, det vill säga skatt och negativa transfereringar ingår inte i andelsberäkningarna. Följande inkomstslag ingår när andelar beräknas: löneinkomst- och företagarinkomst, kapital, pension, sjuk- och aktivitetsersättning, sjuk- och föräldrapenning samt arbetsmarknadsstöd med mera, generella bidrag, bostadsstöd, ekonomiskt bistånd.

I det följande beskrivs vad som ingår de olika inkomstslagen. Beskrivningen är generell och inte specifik för gruppen i den här rapporten.

- Löneinkomst- och företagarinkomst: Löneinkomst är summan av lön från anställning. I begreppet lön ingår även skattepliktiga förmåner och traktamenten som redovisas under lön i taxeringen. Företagarinkomst beräknas som inkomst/underskott av näringsverksamhet (inkluderar även inkomst från fåmansföretag).
- Kapital: Kapital avser ränteinkomst, utdelning, schablonintäkt, kapitalvinst och kapitalförlust. Kapitalvinst/kapitalförlust utgörs av den vinst/förlust som uppkommer vid försäljning (realisering) av tillgångar, t.ex. aktier, fonder eller fastigheter.
- Pension: Pension är skattepliktiga pensioner och består av allmän pension, tjänstepension, privat pensionsförsäkring, arbetsskadelivränta och livränta.
- Sjuk- och aktivitetsersättning: Skattepliktiga ersättningar för personer med sjukdom eller funktionsnedsättning som innebär nedsatt eller ingen arbetsförmåga.

- Sjuk- och föräldrapenning samt arbetsmarknadsstöd m.m: Skattepliktiga positiva transfereringar såsom ersättning i samband med sjukdom, föräldrapenning och arbetsmarknadsstöd. Här ingår även andra skattepliktiga bidrag och ersättningar som vårdbidrag och utbildningsbidrag för doktorander.
- Generella bidrag: Generella bidrag är skattefria bidrag, bland annat barnbidrag, underhållsbidrag, studiebidrag och studielån.
- Bostadsstöd: Bostadsstöd (skattefria bidrag) utgörs av bostadsbidrag till barnfamiljer och makar/övriga utan barn, bostadstillägg till pensionärer och bostadsbidrag till värnpliktiga.
- Ekonomiskt bistånd: Ekonomiskt bistånd hette tidigare socialbidrag.
- Skatt: I den slutliga skatten ingår statlig och kommunal inkomstskatt på förvärvsinkomster, statlig inkomstskatt på kapitalinkomster, fastighetsavgift, allmän pensionsavgift, egenavgifter, kyrkoavgift samt begravningsavgift, skatter för näringsverksamma och avdrag för skattereduktioner.
- Övriga negativa transfereringar: Övriga negativa transfereringar är betalt underhållsbidrag, återbetalda studielån.

Dokumentation i form av Statistikens framställning och Kvalitetsdeklaration för inkomststatistik baserad på Inkomst- och taxeringsregistret finns på www.scb.se/he0110.

Referenser

Socialstyrelsen (2018) *Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS*
ISBN 978-91-7555-465-5

Socialstyrelsen (2020) *Stöd till barn och unga med funktionsnedsättning*
ISBN 978-91-7555-538-6

Socialstyrelsen (2022) *Bilaga – Tabeller – Statistik om insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade 2021*

Disabled persons residing in housing with special services – labour market status and income

Summary

In this report, the 25,600 people aged 16–64 who resided in housing with special services under the Act concerning Support and Service for Persons with Certain Functional Impairments (“LSS”) in 2021 are studied. The group consisted of 41 percent women and 59 percent men. In 2021, 0.4 percent of the population resided in housing with special services as an initiative under LSS. This was 0.3 percent of women and 0.5 percent of men.

The age distribution among people residing in housing with special services was roughly the same as in the population as a whole. People born in Sweden were over-represented compared with the population at large. For a high percentage of them, no information is available on level of educational attainment, and it can be assumed that many of them attended learning-disability schools. The second most common educational background is compulsory level only.

Most of those residing in housing with special services in 2021 had the labour market status “sick” in November 2021. This means that they were not in any work, were not registered with the Swedish Public Employment Service and did not study during that month either. The proportion of those who were sick was slightly higher among women than men, at 93 percent among women and 90 percent among men. Out of the population aged 16–64, 4 percent of women and 3 percent of men were classified as sick.

In total, 76 per cent of all women and 72 per cent of all men who resided in housing with special services in 2021 also attended organised daily activities as an initiative under LSS during the year. Attending organised daily activities was most common among those with the labour market status “sick” in November 2021. In that group, 79 percent attended organised daily activities.

People residing in housing with special services had a lower median income than the population at large in 2021, at SEK 148,000 for women and SEK 147,000 for men. Income disparity in the group was small, and there were no major differences either between people with different backgrounds. In the entire population aged 16–64, the median income was SEK 304,000 among men and SEK 261,000 percent among women.

Around 64 percent of the income in the group concerned came from sickness and activity allowance, and 25 per cent came from housing support (mainly housing supplements). For women, a slightly higher proportion came from sickness and activity allowance and housing support than for men. For men, a slightly higher proportion came from earned income (derived from salary and self-employment) and from capital income.

A comparison of 2021 with 2020 shows that the group's composition, activity, and income were roughly the same for both years.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.